

32004R0551

L 96/20

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

31.3.2004.

UREDBA (EZ) br. 551/2004 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 10. ožujka 2004.****o organizaciji i korištenju zračnog prostora u jedinstvenom europskom nebu****(Uredba o zračnom prostoru)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 80. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽³⁾,u skladu s postupkom utvrđenim člankom 251. Ugovora ⁽⁴⁾, u svjetlu zajedničkog teksta koji je 11. prosinca 2003. odobrio Odbor za mirenje,

budući da:

- (1) Stvaranje jedinstvenog europskog neba zahtijeva usklađeni pristup za regulaciju organizacije i korištenja zračnog prostora.
- (2) U izvješću Skupine visoke razine za jedinstveno europsko nebo iz studenog 2000. smatra se da se zračni prostor treba oblikovati, regulirati i da se njime mora strateški upravljati na europskoj osnovi.
- (3) U Komunikaciji Komisije o stvaranju jedinstvenog europskog neba od 30. studenoga 2001. izražava se zahtjev za

strukturalnom reformom, kojom bi se omogućilo stvaranje jedinstvenog europskog neba pomoću postupno sve snažnije integriranog upravljanja zračnim prostorom i razvojem novih koncepcija i postupaka upravljanja zračnim prometom.

- (4) Uredbom (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. (okvirna Uredba) ⁽⁵⁾ propisuje se okvir za stvaranje jedinstvenog europskog neba.
- (5) U članku 1. Čikaške konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz 1944. priznaje se da „svaka država ima potpun i isključiv suverenitet nad zračnim prostorom iznad svog državnog područja”. U okviru tog suvereniteta, uzimajući u obzir važeće međunarodne konvencije, države članice ostvaruju ovlasti javnog tijela pri nadzoru zračnog prometa.
- (6) Zračni prostor je zajednički resurs za sve kategorije korisnika koje ga trebaju koristiti na fleksibilan način, osiguravajući pri tome pravičnost i transparentnost uz uvažavanje sigurnosnih i obrambenih potreba država članica i njihovih obveza u okviru međunarodnih organizacija.
- (7) Djelotvorno upravljanje zračnim prostorom ključno je za povećavanje mogućnosti sustava usluga u zračnom prometu, za davanje optimalnih odgovora na različite zahtjeve korisnika i za postizanje najveće fleksibilnosti pri korištenju zračnog prostora.
- (8) Djelatnosti Eurocontrola potvrđuju da realno nije moguće izolirano razvijanje mreže zračnih ruta i struktura zračnog prostora jer je svaka pojedina država članica sastavni element Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (EATMN), kako unutar tako i izvan Zajednice.

⁽¹⁾ SL C 103 E, 30.4.2002., str. 35.⁽²⁾ SL C 241, 7.10.2002., str. 24.⁽³⁾ SL C 278, 14.11.2002., str. 13.⁽⁴⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 3. rujna 2002. (SL C 272 E, 13.11.2003., str. 316.), Zajedničko stajalište Vijeća od 18. ožujka 2003. (SL C 129 E, 3.6.2003., str. 11.) i Stajalište Europskog parlamenta od 3. srpnja 2003. (još nije objavljeno u Službenom listu). Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 29. siječnja 2004. i Odluka Vijeća od 2. veljače 2004.⁽⁵⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 1.

- (9) Za opći zračni promet na rutama u gornjem zračnom prostoru treba postupno uvesti sve snažnije integriran operativni zračni prostor; u skladu s tim treba utvrditi povezanost između gornjeg i donjeg zračnog prostora.
- (10) Europsko područje letnih informacija u gornjem zračnom prostoru (EUIR), koje obuhvaća gornji zračni prostor pod odgovornošću država članica, trebalo bi u okviru ove Uredbe olakšati zajedničko planiranje i objavljivanje zrakoplovnih informacija kako bi se prevladala regionalna uska grla.
- (11) Korisnici zračnog prostora suočavaju se s neujednačenim uvjetima pristupa u zračni prostor Zajednice i slobode kretanja unutar tog zračnog prostora. Uzrok tome je pomanjkanje usklađenosti u klasifikaciji zračnog prostora.
- (12) Promjena konfiguracije zračnog prostora trebala bi se temeljiti na operativnim zahtjevima bez obzira na postojeće granice. Uz savjetovanje s Eurocontrolom i na temelju njegovih tehničkih savjeta treba razviti zajednička opća načela za stvaranje ujednačenih funkcionalnih blokova zračnog prostora.
- (13) Bitno je postizanje zajedničke, usklađene strukture zračnog prostora u smislu ruta i sektora, kako bi se sadašnja i buduća organizacija zračnog prostora temeljila na zajedničkim načelima, te kako bi se oblikovanje i upravljanje zračnim prostorom obavljalo u skladu s usklađenim pravilima.
- (14) Konceptija fleksibilnog korištenja zračnog prostora trebala bi se primjenjivati djelotvorno; treba optimizirati korištenje sektora zračnog prostora, posebno tijekom vršnih razdoblja općeg zračnog prometa i u zračnom prostoru s gustim prometom, suradnjom među državama članicama u odnosu na korištenje tih sektora za vojne operacije i obuku. Radi toga treba dodijeliti odgovarajuće resurse za djelotvornu provedbu koncepcije fleksibilnog korištenja zračnog prostora, uzimajući u obzir i civilne i vojne zahtjeve.
- (15) Države članice trebaju težiti suradnji sa susjednim državama članicama kako bi se konceptija fleksibilnog korištenja zračnog prostora primjenjivala preko nacionalnih granica.
- (16) Razlike u organizaciji civilno-vojne suradnje u Zajednici ograničavaju ujednačeno i pravodobno upravljanje zračnim prostorom te provedbu promjena. Uspjeh jedin-
- stvenog europskog neba ovisi o djelotvornoj suradnji između civilnih i vojnih tijela, ne dovodeći u pitanje prerogative i odgovornosti država članica u području obrane.
- (17) Vojne operacije i obuku treba zaštititi kad god primjena zajedničkih načela i kriterija šteti njihovom sigurnom i djelotvornom izvođenju.
- (18) Treba uvesti odgovarajuće mjere za poboljšanje djelotvornosti upravljanja protokom zračnog prometa kako bi se pomoglo postojećim operativnim jedinicama, uključujući Eurocontrolovu središnju službu organizacije protoka zračnog prometa, da osiguraju djelotvorne letačke operacije.
- (19) U skladu s vremenskim rasporedom i odgovarajućim studijama, bilo bi poželjno razmotriti proširenje koncepcija gornjeg zračnog prostora na donji zračni prostor,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆENITO

Članak 1.

Područje primjene i cilj

1. Ova se Uredba, unutar područja primjene okvirne Uredbe, odnosi na organizaciju i korištenje zračnog prostora u jedinstvenom europskom nebu. Cilj ove Uredbe je podržavanje koncepta sve snažnije integriranog operativnog zračnog prostora u okviru zajedničke prometne politike te uspostavljanje zajedničkih postupaka za oblikovanje, planiranje i upravljanje kojima se osigurava djelotvorno i sigurno upravljanje zračnim prometom.

2. Korištenje zračnog prostora omogućava da pružanje usluge u zračnoj plovidbi djeluje kao koherentna i dosljedna cjelina u skladu s Uredbom (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o pružanju usluga u zračnoj plovidbi u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o pružanju usluga) ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 10.

3. Ne dovodeći u pitanje članak 10., ova se Uredba primjenjuje na zračni prostor unutar ICAO EUR i AFI područja, gdje su države članice odgovorne za pružanje usluga u zračnom prometu u skladu s Uredbom o pružanju usluga. Države članice mogu također primjenjivati ovu Uredbu na zračni prostor pod svojom odgovornošću unutar drugih ICAO područja, uz uvjet da o tome obavijeste Komisiju i druge države članice.

4. Područja letnih informacija koja se nalaze unutar zračnog prostora na koje se odnosi ova Uredba bit će objavljena u *Službenom listu Europske unije*.

POGLAVLJE II.

ARHITEKTURA ZRAČNOG PROSTORA

Članak 2.

Visina razdjeljivanja

Visina razdjeljivanja gornjeg i donjeg zračnog prostora postavljena je na visinu leta 285.

O odstupanjima od visine razdjeljivanja, koja su opravdana s aspekta operativnih zahtjeva, može se odlučiti u dogovoru s državama članicama kojih se to tiče u skladu s postupkom iz članka 5. stavka 3. okvirne Uredbe.

Članak 3.

Europsko područje letnih informacija u gornjem zračnom prostoru (EUIR)

1. Komisija i njezine države članice moraju težiti tome da ICAO uspostavi i prizna jedinstveni EUIR. U tom smislu, za pitanja koja su u nadležnosti Zajednice, Komisija u skladu s člankom 300. Ugovora dostavlja preporuku Vijeću najkasnije u roku dvije godine nakon što ova Uredba stupi na snagu.

2. EUIR se oblikuje tako da obuhvaća zračni prostor koji pripada pod odgovornost država članica u skladu s člankom 1. stavkom 3., a može također uključivati zračni prostor trećih europskih zemalja.

3. Uspostavljanje EUIR-a ne dovodi u pitanje odgovornost država članica za određivanje pružatelja usluga u zračnom prometu za zračni prostor pod njihovom odgovornošću u skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe o pružanju usluga.

4. Države članice zadržavaju svoje odgovornosti u odnosu na ICAO unutar zemljopisnih granica područja letnih informacija u gornjim zračnim prostorima i područja letnih informacija koje im je povjerio ICAO na dan stupanja ove Uredbe na snagu.

5. Ne dovodeći u pitanje objavljivanje zrakoplovnih informacija država članica, i na način koji je u skladu s ovim objavljivanjem, Komisija u bliskoj suradnji s Eurocontrolom koordinira razvoj jedinstvenog objavljivanja zrakoplovnih informacija u odnosu na EUIR, uzimajući u obzir odgovarajuće zahtjeve ICAO-a.

Članak 4.

Klasifikacija zračnog prostora

Komisija i države članice oblikuju EUIR u skladu s postupnim usklađivanjem klasifikacije zračnog prostora s ciljem da se osigura kontinuirano pružanje usluga u zračnoj plovidbi u okviru jedinstvenog europskog neba. Taj zajednički pristup temelji se na pojednostavljenoj primjeni klasifikacije zračnog prostora, kako je definirano u okviru Eurocontrolove strategije zračnog prostora za države članice Europske konferencije civilnog zrakoplovstva, u skladu sa standardima ICAO-a.

Potrebna provedbena pravila za ovo područje utvrđuju se u skladu s postupkom iz članka 8. okvirne Uredbe.

Članak 5.

Promjena konfiguracije gornjeg zračnog prostora

1. Da bi se postigle maksimalne mogućnosti i maksimalna djelotvornost mreže za upravljanje zračnim prometom unutar jedinstvenog europskog neba i radi održavanja visoke razine sigurnosti, gornji zračni prostor preoblikuje se u funkcionalne blokove zračnog prostora.

2. Funkcionalni blokovi zračnog prostora, među ostalim:

- (a) oslanjaju se na analizu sigurnosti;
- (b) omogućavaju optimalno korištenje zračnog prostora, uzimajući u obzir tokove zračnog prometa;
- (c) opravdani su zbog njihove cjelokupne dodane vrijednosti, uključujući optimalno korištenje tehničkih i ljudskih resursa, na temelju analize troškova i koristi;
- (d) osiguravaju neometan i fleksibilan prijenos odgovornosti za kontrolu zračnog prometa između jedinica koje pružaju operativne usluge kontrole zračnog prometa;

(e) osiguravaju kompatibilnost između konfiguracija gornjeg i donjeg zračnog prostora;

(f) u skladu su s uvjetima koji proizlaze iz regionalnih sporazuma sklopljenih s ICAO-om, i

(g) poštuju regionalne sporazume koji su valjani na dan stupanja ove Uredbe na snagu, posebno one koji uključuju treće europske zemlje.

3. Razvijaju se zajednička opća načela za utvrđivanje i modifikaciju funkcionalnih blokova zračnog prostora u skladu s postupkom iz članka 8. okvirne Uredbe.

4. Funkcionalni blok zračnog prostora uspostavlja se samo uz međusobnu suglasnost među svim državama članicama koje imaju odgovornost nad bilo kojim dijelom zračnog prostora koji je uključen u blok ili uz izjavu jedne države članice ako je zračni prostor koji je uključen u blok u cijelosti pod njezinom odgovornošću. Dotična država članica (države članice) djeluje (djeluju) tek nakon savjetovanja sa zainteresiranim stranimama, uključujući Komisiju i druge države članice.

5. Kada se funkcionalni blok zračnog prostora odnosi na zračni prostor koji je u cijelosti ili djelomično pod odgovornošću dviju ili više država članica, sporazum kojim se uspostavlja blok sadrži potrebne odredbe o načinu na koji se blok može mijenjati i načinu na koji se država članica može povući iz bloka, uključujući prijelazne odredbe.

6. Kada između dviju ili više država članica dođe do teškoća u vezi s prekograničnim funkcionalnim blokom zračnog prostora koji se odnosi na zračni prostor pod njihovom odgovornošću, dotične države članice mogu zajednički zatražiti mišljenje o tom problemu od Odbora za jedinstveno nebo. Mišljenje se upućuje tim državama članicama. Ne dovodeći u pitanje stavak 4., države članice uzimaju u obzir to mišljenje kako bi pronašle rješenje.

7. O odlukama iz stavaka 4. i 5. obavješćuje se Komisija kako bi se objavile u *Službenom listu Europske unije*. U toj se objavi navodi datum stupanja na snagu relevantne odluke.

Članak 6.

Optimalno oblikovanje ruta i sektora u gornjem zračnom prostoru

1. Utvrđuju se zajednička načela i kriteriji za oblikovanje ruta i sektora kako bi se osiguralo sigurno, ekonomski učinkovito i ekološki prihvatljivo korištenje zračnog prostora. Oblikovanje

sektora mora biti koherentno, među ostalim, s oblikovanjem ruta.

2. Provedbena pravila za područja na koja se odnosi stavak 1. donose se u skladu s postupkom iz članka 8. okvirne Uredbe.

3. Za odluke o uspostavi ili modifikaciji ruta i sektora potrebno je odobrenje država članica koje su odgovorne za zračni prostor na koji se takve odluke odnose.

POGLAVLJE III.

FLEKSIBILNO KORIŠTENJE ZRAČNOG PROSTORA U JEDINSTVENOM EUROPSKOM NEBU

Članak 7.

Fleksibilno korištenje zračnog prostora

1. Uzimajući u obzir organizaciju vojnih aspekata pod svojom odgovornošću, države članice unutar jedinstvenog europskog neba osiguravaju ujednačenu primjenu koncepcije fleksibilnog korištenja zračnog prostora kako je opisuje ICAO i kako ju je razvio Eurocontrol, da bi se olakšalo upravljanje zračnim prostorom i upravljanje zračnim prometom u okviru zajedničke prometne politike.

2. U okviru zajedničke prometne politike države članice jedanput godišnje izvješćuju Komisiju o primjeni koncepcije fleksibilnog korištenja zračnog prostora u odnosu na zračni prostor pod svojom odgovornošću.

3. Kada se, posebno nakon izvješća koja dostave države članice, utvrdi da je potrebno učvršćivanje i usklađivanje primjene koncepcije fleksibilnog korištenja zračnog prostora unutar jedinstvenog europskog neba, usvajaju se provedbena pravila u okviru zajedničke prometne politike u skladu s postupkom iz članka 8. okvirne Uredbe.

Članak 8.

Privremena obustava

1. Kada primjena članka 7. uzrokuje značajne operativne teškoće, države članice mogu privremeno obustaviti takvu primjenu pod uvjetom da o tome bez odgađanja obavijeste Komisiju i druge države članice.

2. Nakon uvođenja privremene obustave primjene mogu se razraditi prilagodbe pravila usvojenih u skladu s člankom 7. stavkom 3. za zračni prostor koji je pod odgovornošću dotične države članice ili država članica, u skladu s postupkom iz članka 8. okvirne Uredbe.

Članak 9.

Upravljanje protokom zračnog prometa

1. Provedbena pravila za upravljanje protokom zračnog prometa uspostavljaju se u skladu s postupkom iz članka 8. okvirne Uredbe radi optimiziranja raspoloživih mogućnosti pri korištenju zračnog prostora i radi poboljšanja postupaka upravljanja protokom zračnog prometa. Ta se pravila temelje na transparentnosti i djelotvornosti te jamče da se kapaciteti koriste na fleksibilan i pravodoban način, u skladu s preporukama ICAO-ovog regionalnog plana zračne plovidbe za europsku regiju.

2. Provedbena pravila podržavaju operativne odluke pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, operatora zračne luke i korisnika zračnog prostora te se odnose na sljedeća područja:

- (a) planiranje leta;
- (b) korištenje raspoloživog kapaciteta zračnog prostora tijekom svih faza leta, uključujući dodjelu slota; i
- (c) korištenje zračnih ruta za opći zračni promet, uključujući:
 - stvaranje jedinstvene publikacije za orijentaciju na ruti i u prometu,
 - mogućnosti preusmjeravanja općeg zračnog prometa sa zakrčenih područja, i

- pravila prioriteta u vezi s pristupom zračnom prostoru za opći zračni promet, posebno tijekom razdoblja gustog prometa i kriznih razdoblja.

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 10.

Revizija

U okviru periodične revizije iz članka 12. stavka 2. okvirne Uredbe Komisija dovršava očekivanu studiju o uvjetima za buduću primjenu koncepcija iz članaka 3., 5. i 6. na donji zračni prostor.

Na temelju zaključaka te studije i u svjetlu postignutog napretka Komisija najkasnije do 31. prosinca 2006. dostavlja izvješće Europskom parlamentu i Vijeću, popraćeno, ako je to prikladno, prijedlogom da se primjena tih koncepcija proširi na donji zračni prostor ili da se utvrde neke druge mjere. U slučaju da se predvidi takvo proširenje, bilo bi poželjno da se odgovarajuće odluke donesu prije 31. prosinca 2009.

Članak 11.

Stupanje na snagu

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 10. ožujka 2004.

Za Europski parlament
Predsjednik
P. COX

Za Vijeće
Predsjednik
D. ROCHE